

Inventering av kornsparv på Österlen, juni och juli 2025, i Skånes ornitologiska förenings regi.

Gert Ljungqvist (sammankallande i kornsparvsgruppen), Richard Bergendahl, Leif Karlsson, Thomas Nilsson och Nils Nilsson gjorde fältarbetet. Peter Olsson bistod med goda råd och tips, han är också en del i Skofs kornsparvsgrupp.

Richard Bergendahl utförde huvudinventering och skrev rapporten, övriga hjälpte till ideellt några dagar.

Kornsparv vid Kabusa.

Foto: Richard Bergendahl

1. Inledning

Kornsparv har varit en skånsk häckfågel sedan 1800-talet. Under 1900-talet minskade eller försvann den från flera områden. På 1990-talet fanns endast enstaka par kvar i sydöstra Skåne. Efter bland annat aktivt arbete av Kurt Ivarsson ökade antalet kornsparvar. Åtgärderna var att ta kontakt med lantbrukare för att upplysa dem om att det fanns kornsparv på deras marker. En annan åtgärd var att länsstyrelsen ordnade ett vinterfält, där sparvarna utfodrades under vintrarna.

Under 2025 utfördes en inventering av kornsparv på Österlen. Detta skedde i en omkrets på cirka 2 mil in från kusten mellan Kabusa och Simrishamn. Där målsättningen var i första hand att.

- Inventera antalet revirhävdande hanar
- Inventera antalet häckande par
- Antal ungar
- I Vilka grödor har häckningen förekommit.
- Bedöma häckningsframgången

2. Metoder

Fältarbetet genomfördes av Gert Ljungqvist, Richard Bergendahl, Leif Karlsson, Thomas Nilsson, Nils Nilsson.

2.1 Revirhävdande

Under perioden 10-26 juni gjordes inventering av revirhävdande hanar. I ett område mellan Kabusa och Simrishamn. Där allt sydost om väg 9 Inventerades. Själva genomförandet gjordes antingen till fots eller med hjälp av cykel, vissa områden med långsamgående bil. Gamla som nya platser besöktes för att få en så bra bild som möjligt av området. Noteringen i det här stadiet var sjungande hanar. Men såklart noterades det också om det fanns några honor i närheten av de revirhävdande hanarna, och om dessa hade bildat par.

2.2 Häckningsinventering

Under själva häckningsinventering besöktes de platser där det förekommit sjungande hanar och par av kornsprv. Platserna undersöktes en gång per vecka från den 1-22 juli.

Vid första besöket observerades hur långt häckningen framskridet, om det fanns några ruvande honor, och om reviret var stabilt eller övergivet. Efter ytterligare 5 dagar var det dags att besöka reviret igen. För att konstatera om det eventuellt fanns några ungfåglar.

3. Resultat

3.1 Inventeringsresultat

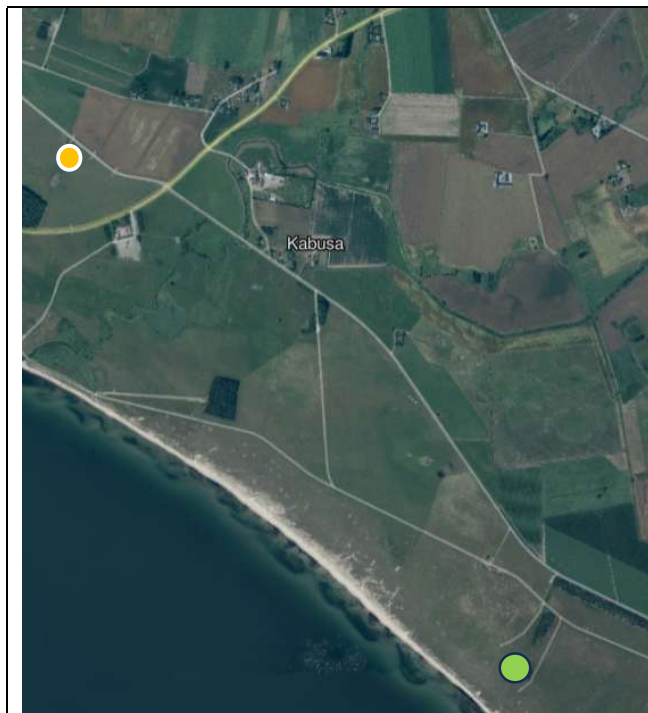
Inventeringsresultatet visar på en population av 39 revirhävande hanar. Av dem sågs 29 bilda par. Flera par sågs mata sina ungar ute i fälten. Olika typer av häckningsbiotoper har förekommit under året. Som Korn, havre, ärtor, vall, träda och blomsterfält.

3.2 Tabell 1. Sammanställning av sjungande hanar 10–26 juni, par och ungfåglar 1–22 juli.

Plats	Antal sjungande	Antal par	Antal ungfåglar
Kabusa skjutfält	1		
Hammar söder om kustvägen	2	1	4
Vinterfältet	2	1	5
Stockholmsgården	1	1	3
Valleberga höjden/fållan	1	1	
Rännegatan/stockholmsvägen	1	1	föda åt ungar
Rännegatan/sömmerskevägen	1	1	3
Sömerskedammen	1	1	4
Flintyxevägen	2		
Grimshögsvägen/rännegatan	1	1	
Theodor trulsväg	1	1	
Ramshögsvägen	1	1	
Gamla mällarhusvägen	1	1	
Högestads mölleväg	2	2	
Kalvshögsvägen	1	1	
Hillshög	2	1	4
Nyåkra	1	1	
Slättåkravägen	1	1	2
Pinntuvorna	4	3	4
Bragestenarna	1	1	2
Gislövshammar	2	1	
Stendalagårdsvägen	1	1	
Hildesborg	2	2	1+ (par föda åt ungar)
Högaborgsvägen	1		
Hobyvägen	1	1	4
Svartebrovägen	2	1	
Norra tuvevägen	1	1	föda åt ungar
Tuvevägen	1	1	föda åt ungar
Sammanlagt	39	29	36

3.3 Figurernas punktmarkeringar

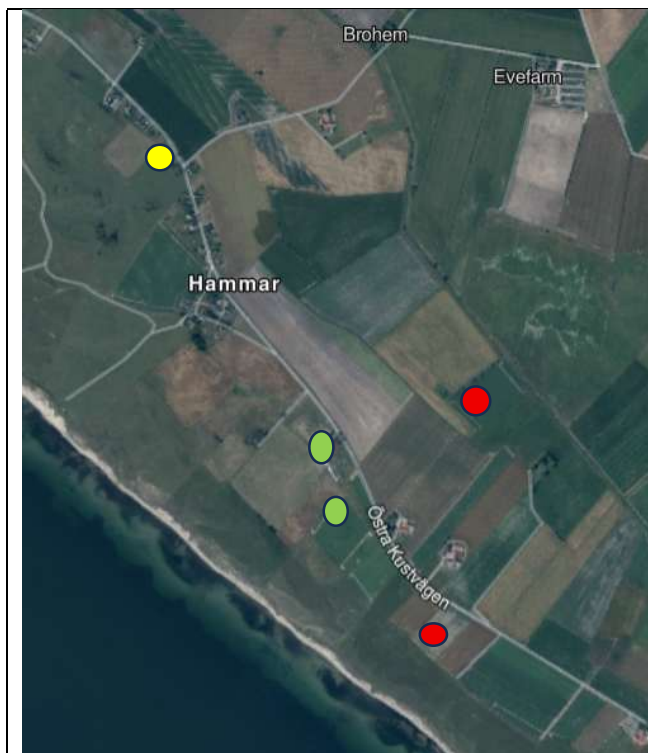
Punktmarkeringen beskriver var de revirhävande och häckande Kornsparvarna förekom. Där röd punkt markerar häckning, grön punkt revirhävande hane och gul punkt tillfällig kornsparv.

Figur 1 Kabusa med omnejd

Gul punkt. Endast observation under ett tillfälle.

Grön punkt. 1 sjungande fågel 13–14 juni. Den 4 juli observerades en ensam fågel. Inga häckningar

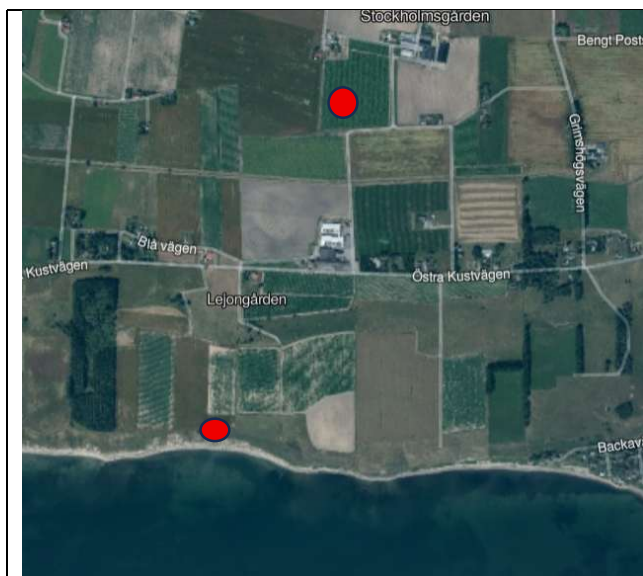
Figur 2 Hammare och Vinterfältet

Röd punkt

Översta punkten vinterfältet sågs Ett par med 2 honor. Under juli månad observerades 2+3 ungfåglar Söder om kustvägen gick där ett par till häckning. Fältet norr om kustvägen, observerades 1 adult med 4 ungfåglar den 22 juli.

Grön punkt 1 sjungande fågel observerades under två tillfällen på olika platser.

Gul punkt Vid ett tillfälle den 17 juli sjöng där en kornsparv väster om Hammar.

Figur 3 Fållan och Stockholmsgården

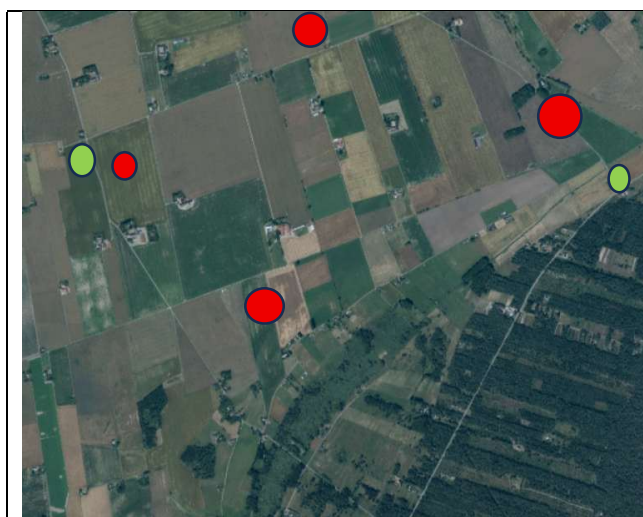
Röd punkt. Översta punkten häckade ett par och nedkom med 3 ungfåglar. Nedersta punkten ett revirhävdande par.

Figur 4 Grimshög- Rännegatan

Röd punkt 1 par med 4 ungfåglar vid Sömmerskedammen.
Rännegatan/stockholmsvägen 1 par med föda åt ungfåglar.
Rännegatan/sömerskevägen 1 par med 3 ungfåglar. Grimshögsvägen/rännegatan 1 par. 1 par i ett blomsterfält vid Theodor Truls väg

Grön punkt 2 sjungande hanar vid Flintyxevägen.

Figur 5 Hagestads mölleväg med omnejd

Röd punkt 1 par Hagestads mölleväg 37. 1 par Hagestads mölleväg 100. Gamla mällarhusvägen 68, 1 par med föda åt ungar.
1 par besöker bebott bo på ramshögsvägen.

Grön punkt 1 sjungande hane kalvshögsvägen och 1 sjungande hane Hagestads mosseväg 184.

**Figur 6 Hillshög och
Nyåkragården**

Röd punkt 1 par med 4 ungfåglar vid Hillshög. 1 par vid Nyåkragården.

Grön punkt 1 sjungande hane.

**Figur 7 Slättåkravägen och
Pinntuvorna**

Röd punkt 1 par med 2 ungfåglar vid slättåkravägen. 1 par misslyckad häckning Pinntuvorna 17. 1 par bokesök Pinntuvorna 21. 1 par med 4 ungfåglar Pinntuvorna 34.

Grön punkt 1 sjungande hane.

**Figur 8 Gislövshammar,
Bragestennarna och Gislövs stjärna.**

Röd punkt 1 par stendalagårdsvägen vid Gislövsstjärna. I par med 2 ungfåglar Bragestennarna. I par vid gislövshammar.

Grön punkt I sjungande hane Gislövshammars allé.

Figur 9 Hildesborg med omnejd

Röd punkt 1 par med föda åt 1 ungfågel i allén.

I par med föda åt ungar Hildesborg.
1adult med 4 ungfåglar Hobyvägen.

Figur 10 Hörup tuvorna

Röd punkt Översta punkten Tuvevägen 1 par som besökte ett bo.
Norra Tuvevägen fanns 2 häckande honor som matade ungar.
1 par med bo på Svartebrovägen 99.

Grön punkt 1 sjungande hane Svartebrovägen 130.

4. Diskussion

4.1 Häckningsinventering

Att inventera kornsparvar är krävande och tar mycket tid i anspråk, det är lätt att missa några fåglar. Troligtvis fanns där fler häckningar ute i fälten än de som hittades. Det räcker att kornsparvarna är tysta eller honan ruvar, när man kommer på besök vid just det tillfället.

4.2 Andra Kommuner utan för sydost.

I Kristianstad observerades 6 revir (Hans Cronert), Kävlinge 5 revir (Kenny Nordström) och Trelleborg 4 revir

4.3 Åtgärder under vinterhalvåret

Vinterfältet i Hammar (Ystad) har under året inte fungerat som utfodringsplats. Däremot har det funnits en utfodringsplats vid Hillshög (Simrishamn). Här har det räknats ett 30 tal kornsparvar.

Vintermatning är betydelsefullt för kornsparvar. Framförallt är det viktigt att det finns vid hårt vinterväder.

Det kommer att läggas ut mat på två platser i sydost kommande vinter. Dels vid vinterfältet i Hammar och vid Hillshög. Men i framtiden borde det även finnas möjligheter vid Kristianstad, Kävlinge och Trelleborgs. Genom att ge möjlighet till fler matnings platser, kan det här leda till bättre förståelse och överlevnad av populationerna. Om de lokala fåglarna stannar kvar eller flyttar. Länsstyrelsen kommer att ordna ett vinterfält vid Hammar den kommande vintern 2025-2026.

4.4 Problematik

Under 2025 häckade de flesta paren på grödor i jordbrukslandskapet, vilka skördas mitt i häckningsperioden. Endast ett fåtal kornsparvs par valde platser med träd eller blomsterfält. Vid nedmontering av luftburen elledning uppstod ett annat problem. Kornsparven sitter gärna högt upp på en elledning eller ett högt träd för att locka till sig honor med sång eller observera sina häckande honor. Förekomsten av träd är fåtalig ute i jordbrukslandskapet. En framtida åtgärd kan vara att sätta upp sångstavar.

4.5 Predation

Predation kan vara avgörande för kornsparvspopulationen. Det finns flera potentiella predatorer, som förekommer vid häckningsreviren (rödräv, grävling, tamkatt, fiskmå, gråtrut, ormvråk, glada, brun kärrhök, sparvhök, duvhök, tornfalk, lärfalk, stenfalk, skata, kaja, kråka, korp).

Slutord

SkOFs kornsparvsgrupp gör bedömningen att årets inventering visar att kornsparven är stabil i Skåne. Och att stammen troligen varit stabil under de senaste 4-5 åren.

Under sommaren inventering har vi säkert kunnat slå fast att det finns minst 44 revir/par i Skåne. Detta är i helt i nivå med inventeringarna från 2021 och 2022, då noterades 46 respektive 48 besatta revir. Läger vi till att årets inventering var mindre intensiv än tidigare inventeringar. Kan man med visst fog hävda att årets resultat kanske till och med överträffar de 48 reviren från 2022. Se tabellen nedan för tidigare inventeringar.

Särskilt glädjande är att det verkar gå bra för de nyetablerade kornsparvarna i Kristianstads kommun. I år har antalet par fördubblats jämfört med förra året. Från tre till sex par.

Tabell 1. Antalet honor, revirhävdande hanar och flygkunniga ungar under sommaren 2022 uppdelat per kommun. Motsvarande siffror för 2020 och 2021 anges inom parantes. Siffrorna anger summan av vad som sett i olika revir, men eftersom en del revir övergavs och andra tillkom under häckningssäsongen bedöms populationen vara något mindre än de angivna antalen, se punkt 3.1.

Kommun	Konstaterade häckningsförsök	Hanar med honor	Honor	Bo-rymmande ungar	Flygga ungfåglar	Sjungande ensamma hanar	Inventerad yta (km ²)
Kristianstad	2 (0, 0)	2 (0, 0)	3 (0, 0)	3	0 (0, 0)	1 (0, 0)	1,3
Kävlinge	8 (2, 4)	6 (1, 3)	7 (1, 4)	20	8 (0, 9)	0 (0, 1)	14,4
Landskrona	0	0	0	0	0	0	3,0
Lund	0 (0, 1)	0 (0, 1)	0 (0, 1)	0	0 (0, 0)	0 (0, 1)	2,0
Malmö	0	0	0	0	0	0	4,4
Simrishamn	24 (6, 11-12)	19 (8, 13)	26 (9, 14)	43	36 (11, 25)	4 (8, 9)	51,1
Skurup	0	0	0	0	0	0	2,4
Tomelilla	0	0	0	0	0	0	3,0
Trelleborg	5 (1, 6-7)	4 (2, 4)	6 (2, 6)	8	8 (0, 14)	1 (1, 1)	6,0
Vellinge	0, (3, 0)	0, (3, 1)	0, (3, 1)	0	0, (3, 0)	0-1, (1, 0)	3,1
Ystad	14 (11, 16-17)	17 (16, 24)	19 (18, 28-29)	33	33 (20, 34-38)	13 (14, 9)	58,3
Sammanlagt	53 (22, 38-41)	48 (30, 46)	61 (33, 54-55)	107	85 (34, 82-86)	19-20 (24, 21)	149